

การเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Enhance Public Mind of the Students in the Music Program at Sakon Nakhon Rajabhat University

รองศาสตราจารย์ ดร.สาयนต์ บุญใบ¹

Assoc. Prof. Dr.Sayan Boonbai¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีจิตสาธารณะ แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และประสิทธิผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กลุ่มผู้ร่วมวิจัยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้วิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 16 คน และกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาจำนวน 40 คน เนื้อหา ได้แก่ จิตสาธารณะต่อตนเอง จิตสาธารณะต่อผู้อื่น และจิตสาธารณะต่อสังคม ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 12 เดือน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ 2 วนรอบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการแบบมีโครงสร้างระดับกลางจำนวน 2 ฉบับ แบบบันทึกการประชุม และแบบสังเกต

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีลักษณะพฤติกรรมที่ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นด้วยความเต็มใจ อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ยกย่อง ให้เกียรติผู้อื่นและให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น การดูแลรักษาสาธารณะประโยชน์ การอาสาเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน องค์กร หรือสังคม การเสียสละช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดูแลสาธารณะประโยชน์ด้วยความเต็มใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมยังเป็นที่น่าไม่พอใจนัก
2. แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตาม และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ
3. นักศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสำนึกที่ดีในการรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ มีจิตอาสาหรือเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โดยยึดมั่นในด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย มีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้นในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน องค์กร หรือสังคม ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

ABSTRACT

The purposes of The Enhance Public Mind of the students in the music program at Sakon Nakhon Rajabhat University research were to study about the existing conditions of public mind, the ways to strengthen public mind and the effectiveness of public mind of the students in the music program at Sakon Nakhon Rajabhat University. The research group was divided into 3 groups: the researcher, the informant group of 16 people, and the development target group of 40 people that was an action research in 4 steps comprising planning, operation, observation and 2

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง จิตสาธารณะ นักศึกษาสาขาวิชาดนตรี

¹รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Associate Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: รองศาสตราจารย์ ดร.สาयนต์ บุญใบ, sayanb101@hotmail.com

รับเมื่อ 15 มีนาคม 2566 แก้ไข 12 มิถุนายน 2566 ตอรับ 14 มิถุนายน 2566

circles of reflection. The instruments used in data collection were two mid-level structured formal interview forms, meeting minutes and observation forms.

The results revealed the following points:

1. Students have behaviors that are helpful, willingly share with others, volunteer to work without expecting anything in return. Praise, honor others and respect the rights of others, maintenance of public interest volunteering to participate in public activities for the benefit of the community, organization or society, sacrifice to help society without expecting anything in return. The willingness to care for the public interest and to comply with the rules of society is also very unsatisfactory.
2. The guidelines for enhancing the public mind of music students Sakon Nakhon Rajabhat University consists of 3 approaches: workshops; follow-up supervision and advisory supervision.
3. The behavior of students shows a good conscience in knowing their responsibilities, voluntary or sacrifice for the benefit of the public by adhering to morality and ethics. Students cooperated in solving various problems without breaking the law. Engage with enthusiasm in activities or situations that benefit others, communities, organizations or society willingly without expecting anything in return.

Keywords: Enhance, Public Mind, Students Music Program

บทสรุป

การที่มนุษย์ในสังคมจะแสดงออกซึ่งการมีจิตสาธารณะนั้นเป็นเรื่องที่ยากหากไม่ได้รับการเลี้ยงดูมาแบบส่งเสริมหรือเื้อต่อการเกิดพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ สังคมก็จะเป็นไปแบบเห็นแก่ตัวคือตัวใครตัวมัน ไม่สนใจสังคมรอบข้าง คิดแต่ประโยชน์แห่งตนเท่านั้น ชุมชนอ่อนแอขาดการพัฒนาเพราะต่างคนต่างอยู่ สภาพชุมชนมีสภาพเช่นไรก็ยังคงเช่นนั้น ไม่เกิดการพัฒนา และยิ่งนานไปก็มีแต่เสื่อมทรุดลง อาชญากรรมในชุมชนอยู่ในระดับสูง ขาดคุณธรรมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะคนในชุมชนมองปัญหาของตัวเองเป็นเรื่องใหญ่ ขาดคนอาสาการพัฒนาเพราะกลัวเสียทรัพย์สินกลัวเสียเวลาหรือกลัวเป็นที่ครหาจากบุคคลอื่น ดังนั้นการศึกษาแนวทางและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ เพื่อให้เกิดในจิตสำนึกของเยาวชนนั้นเป็นเรื่องสำคัญที่ควรกระทำเพื่อสังคมที่น่าอยู่ต่อไปและก่อให้เกิดความเข้มแข็งของสังคมส่งผลให้การเมือง เศรษฐกิจและศีลธรรมในสังคมนั้นดีขึ้น ซึ่งการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรู้จักดูแลของส่วนรวม รวมถึงรู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติสามารถเสริมสร้างหรือพัฒนาให้มีจิตสำนึกสาธารณะด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดความคิดที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อาสาดูแลรับผิดชอบส่วนรวม มีการใช้สมบัติของส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่า ซึ่งการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมก็จะนำมาสู่สังคมที่พัฒนาและมีความสุขร่วมกัน จิตสาธารณะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้คนรู้จักเสียสละร่วมแรงร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมโดยส่วนรวม จิตสาธารณะเป็นคุณธรรมประการสำคัญที่จะส่งเสริมทางด้านเจตคติ ทำให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัวมีความเป็นพลเมืองและเห็นความเท่าเทียมกันของมนุษย์ เป็นแรงผลักดันในภาคพลเมืองทำให้สังคมมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางตามความต้องการของพลเมือง ทำให้ประเทศขับเคลื่อนด้วยอำนาจประชาชนซึ่งเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตย ถ้าขาดจิตสาธารณะจะไม่มีความเป็นพลเมือง เป็นเพียงประชาชนที่ไม่รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองรวมทั้งไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นประชาชนที่ไม่รู้จักการพึ่งตนเองรวมทั้งจิตใจคับแคบไม่ช่วยเหลือสังคม ขาดความสามัคคี ไม่สามารถเรียนรู้ ทำงาน หรือดำรงชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดผลเสียทั้งในระดับสังคม ประเทศ และสังคมโลก

สภาพสังคมปัจจุบันบุคคลต้องการความช่วยเหลือมีอยู่มาก จิตสาธารณะจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรพิจารณาว่าตนสามารถจะเป็นคนหนึ่งที่มีจิตสาธารณะในสังคมหรือไม่ จิตสาธารณะเป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดองค์กรหรือเครือข่ายอาสาขึ้นมา เพื่อกระตุ้นจิตสาธารณะให้เพิ่มขึ้นในสังคมไทย การทำงานในลักษณะนี้ถือได้ว่าเป็นการทำงานที่เสี่ยงต่อชีวิตหรือการทำงานเพราะถือว่าการทำงานด้วยจิตลงไปทำ เนื้อหาในการทำงานลักษณะนี้เป็นทำงานมีความมุ่งหมายต่องานในตัว มีคุณค่าและเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ ถ้ามองเห็นประโยชน์แล้วมีแรงกระตุ้น คือศรัทธา วิริยะ ชันดี สติ ปัญญา นี่คือน้องประกอบของจิตสาธารณะอันเป็นแรงกระตุ้นในการทำงานที่จะเป็นต้องมีและสร้างให้เกิดขึ้นแรงกระตุ้น ศรัทธาคือการที่มีความเชื่อ ความมั่นใจ เห็นคุณค่า เกิดความหมายเป็นประโยชน์ที่แท้จริง เพราะฉะนั้นงานไม่ใช่เป็นเพียงภาพที่ปรากฏมองเห็นกันภายนอกเท่านั้นแต่จะต้องมีหลักในทางจิตใจเป็นฐานอยู่ด้วยก็คือความศรัทธา ถ้าจะทำงานให้มีความสุขก็ต้องมีศรัทธาในงานด้วย บุคคลที่เคยมีประสบการณ์เรียนรู้การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยตนเองจะรู้สึกถึงความอึดใจ มีความสุขที่ได้จากการให้ และมีพลังมากขึ้นที่จะสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้อีกมากมายและนี่คือการทำบุญที่พระพุทธศาสนาสรรเสริญการปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมเป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากภายใน (พระไพศาล วิสาโล, 2551, หน้า 7) การมีจิตสาธารณะเป็นสิ่งที่ต้องธำรงอยู่ในสังคมเพราะจิตสาธารณะเป็นคุณธรรมจริยธรรมอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันบุคคลรู้หน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบต่อสมาชิกในสังคมด้วยความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เกิดความปรารถนาที่จะเข้าไปช่วยเหลือสังคมต้องการเข้าไปแก้ปัญหาหรือจัดการรวมทั้งความผิดปกติที่เกิดขึ้นในสังคมสามารถร่วมแก้ปัญหาได้และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาพร้อมกับคนในสังคม จิตสาธารณะเป็นความรับผิดชอบซึ่งเกิดจากภายในคือความรู้สึกนึกคิด จิตใต้สำนึก ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมซึ่งอยู่ในจิตและส่งผลสู่การกระทำภายนอก ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะเห็นว่าเกิดจากการขาดจิตสาธารณะของคนส่วนรวมในสังคมเป็นสำคัญ จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในสังคมไทยที่ควรมีการเสริมสร้างหรือพัฒนาให้เกิดขึ้น (กฤษณ์ พวงพันธ์, 2552, หน้า 15 – 16)

สาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นองค์กรที่มีการจัดการเรียนรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับได้ในระดับหนึ่ง โดยได้มีการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาดนตรีมาเป็นระยะเวลาอันมีนักศึกษาที่จบการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาดนตรีโดยได้ลงทุนในด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียนทฤษฎี ห้องปฏิบัติรวมวงและวัสดุ ครุภัณฑ์ในระดับหนึ่ง แต่ไม่เพียงพอกับความต้องการที่มีปริมาณมาก เช่น ต้องการห้องซ้อมเดี่ยวที่มีความสมบูรณ์ เครื่องเสียง เครื่องดนตรีที่มีคุณภาพและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา จึงมีศักยภาพกำลังการผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพที่จำกัด และควรเสริมสร้างให้นักศึกษามีพฤติกรรมเพื่อพัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น มีพฤติกรรมที่ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นด้วยความเต็มใจ อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ยกย่อง ให้เกียรติผู้อื่นและให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น ดูแลรักษาสาธารณะประโยชน์ อาสาเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน องค์กร หรือสังคม การเสียสละช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดูแลสาธารณะประโยชน์ด้วยความเต็มใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมเพื่อการเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ และเพื่อให้ นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีมีคุณสมบัติตามหนึ่งในอัตลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครคือ “บัณฑิตเป็นคนดี มีจิตสาธารณะ และทักษะวิชาชีพ” จึงควรเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครดังกล่าว

จะเห็นได้ว่าจิตสาธารณะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้นในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน องค์กร หรือสังคม ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน จิตสาธารณะเป็นความรับผิดชอบซึ่งเกิดจากภายในคือความรู้สึกนึกคิด จิตใต้สำนึก ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมซึ่งอยู่ในจิตและส่งผล

สู่การกระทำภายนอก ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะเห็นว่าเกิดจากการขาดจิตสาธารณะของคนส่วนรวมในสังคมเป็นสำคัญ จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในสังคมไทยที่ควรมีการเสริมสร้างหรือพัฒนาให้เกิดขึ้นในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการวิจัยประยุกต์ประเภทหนึ่งที่ได้รับการพัฒนามาจากแนวคิดความเชื่อสำคัญที่ว่า การแสวงหาหรือสร้างสรรค์ และใช้ความรู้เชิงปฏิบัติการเพื่อการสืบทอดความหลากหลายทางวัฒนธรรมในชุมชนหรือสังคม แนวคิดและหลักการ สำคัญของการออกแบบคือ การยึดบริบทของสภาพที่ต้องการจะเสริมสร้างหรือพัฒนาเป็นศูนย์กลางของการออกแบบ จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่องการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิต สาธารณะ และติดตามผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อการรับใช้สังคมในเขตพื้นที่บริการ เป็นคนดี มีจิตสาธารณะ และทักษะวิชาชีพ และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อ องค์กร สังคม และประเทศชาติสืบไป

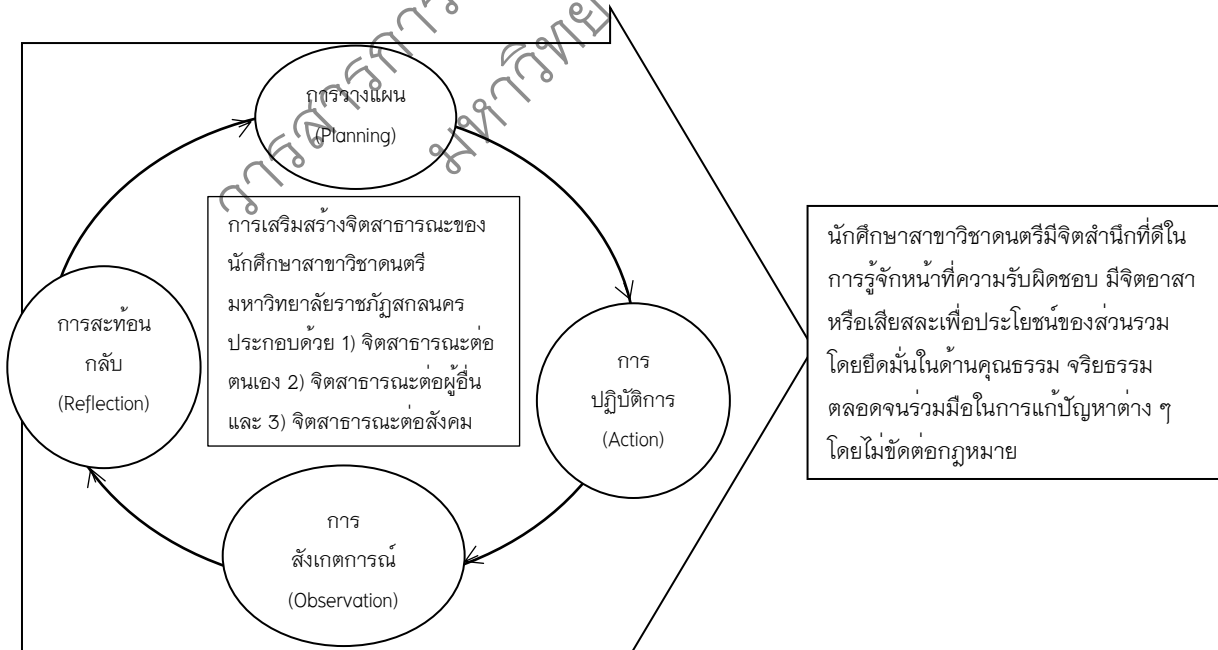
คำถามการวิจัย

1. สภาพการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นอย่างไร
2. แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีอะไรบ้าง
3. ผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research : AR) 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (1988, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301-303) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การวางแผน (Planning)

เพื่อศึกษาสภาพการมีจิตสาธารณะ และเพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 16 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีจำนวน 4 คน 2) อาจารย์ประจำสาขาวิชาอื่น ๆ ในสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่สอนหรือเคยสอนนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี รหัส 64 63 62 และ 61 ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาดนตรีในปัจจุบัน จำนวน 4 คน และ 3) ตัวแทนกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาชั้นปีละ 2 คน รวมจำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสภาพการมีจิตสาธารณะ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการแบบมีโครงสร้างระดับกลาง

ดำเนินการขอยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (Exemption Review) ต่อสำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประสานขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพการมีจิตสาธารณะ และศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อโดยตรงเพื่อนัดหมายวันเวลาสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) สภาพการมีจิตสาธารณะ และ 2) แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการแบบมีโครงสร้างระดับกลางมาประมวลผลความคิดเห็นในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์

การปฏิบัติการ (Action)

เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยการนำแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่ได้จากการประมวลผลความคิดเห็นในการวางแผน 2 แนวทางดังต่อไปนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาจำนวน 40 คน ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 1 จำนวน 10 คน นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน และ นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 4 จำนวน 10 คน เรื่อง การเสริมสร้างจิตสาธารณะ เนื้อหาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ จิตสาธารณะต่อตนเอง จิตสาธารณะต่อผู้อื่น และจิตสาธารณะต่อสังคม ณ อาคารสุนทรีย์และดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สำหรับนักศึกษาที่ติดเชื้อหรือกักตัวจากภาวะเสี่ยงจากการติดเชื้อจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะออนไลน์ (Online) โดยใช้เวลาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน วิทยาการ 7 ทุ่ม

ดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการเพิ่มพูนพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้นในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นหรือสังคมด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทนให้ดีหรือมันคงยิ่งขึ้นอย่างเป็นระบบหรือกระบวนการ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือที่พึงปรารถนาอันจะส่งผลต่อความพึงพอใจมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมรักตัวเอง เป็นวิธีการที่ใช้ในการเพิ่มพูนลักษณะพฤติกรรมเพื่อพัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตสาธารณะด้านนี้เป็นลักษณะพฤติกรรมที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น จิตสาธารณะที่ถูกปลูกฝังและมีมานานของสังคมไทยให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือที่พึงปรารถนาอันจะส่งผลต่อความพึงพอใจมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

2. กิจกรรมแบ่งปันความรัก เป็นวิธีการที่ใช้ในการเพิ่มพูนลักษณะพฤติกรรมที่ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นด้วยความเต็มใจ อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ยกย่อง ให้เกียรติผู้อื่นและให้ความเคารพสิทธิผู้อื่นให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือที่พึงปรารถนาอันจะส่งผลต่อความพึงพอใจมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

3. กิจกรรมทำดีเพื่อบ้านเมือง เป็นวิธีการที่ใช้ในการเพิ่มพูนลักษณะพฤติกรรมในการดูแลรักษาสาธารณะประโยชน์ การอาสาเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน องค์กร หรือสังคม การเสียสละช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดูแลสาธารณะประโยชน์ด้วยความเต็มใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือที่พึงปรารถนาอันจะส่งผลต่อความพึงพอใจมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

2. การนิเทศติดตาม

เป็นการการนิเทศติดตามกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาจำนวน 40 คน ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 1 จำนวน 10 คน นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน และ นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 4 จำนวน 10 คน ที่ได้รับการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการเสริมสร้างจิตสาธารณะเรียบร้อยแล้วด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และสังเกตกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา โดยนิเทศติดตามวันที่ 1 เมษายน 2565 ถึงวันที่ 30 พฤษภาคม 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อติดตามผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการแบบมีโครงสร้างระดับกลาง 2) แบบสังเกต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อติดตามผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ซึ่งมีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อติดตามผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาด้านดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครโดยใช้แบบสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมงานวิจัยจะได้ติดต่อโดยตรงเพื่อนัดหมายวันเวลาสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการสังเกตกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และสังเกตกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง

การสังเกตการณ์ (Observation)

เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาด้านดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ตาม 2 แนวทาง ได้แก่ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 2) การนิเทศติดตาม โดยการประมวลความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และสังเกตกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา

การสะท้อนกลับ (Reflection)

เพื่อสะท้อนผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาด้านดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ด้วยวิธีการอภิปรายซักถามในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์หรือประเมินผลการ

ดำเนินการระหว่างบุคคลที่มีส่วนร่วมในการวิจัยโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การปรับแนวคิดความเชื่อและการปฏิบัติการตามแนวทางเดิมให้เปลี่ยนไปเป็นตามแนวทางใหม่ และยังใช้เป็นฐานสำหรับการทบทวนและปรับปรุงการวางแผนปฏิบัติการวิจัยเชิงปฏิบัติการในรอบใหม่ต่อไป

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในรอบที่ 2

เพื่อให้เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยจึงสมควรมีการปฏิบัติการในรอบที่ 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **การวางแผน (Re-planning)** เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาจำนวน 40 คนมีลักษณะพฤติกรรมเพื่อพัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตสาธารณะด้านนี้เป็นลักษณะพฤติกรรมที่ทุกสังคมพยายามที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น

2. **การปฏิบัติการ (Re-action)** เป็นการใช้แนวทางการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาจำนวน 40 คน โดยได้ทำการนิเทศแบบให้คำชี้แนะผู้ร่วมวิจัยในวันที่ 1-30 มิถุนายน 2565 โดยผู้วิจัยเป็นผู้นิเทศแบบให้คำชี้แนะด้วยตนเอง

3. **การสังเกตการณ์ (Re-observation)** เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครตามแนวทางการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) ในวันที่ 1-31 กรกฎาคม 2565 โดยการประมวลความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและตัวแทนผู้ร่วมวิจัย และสังเกตผู้ร่วมวิจัย

4. **การสะท้อนกลับ (Re-reflection)** เพื่อสะท้อนกลับผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research : AR) 4 ขั้นตอนในรอบที่ 2 ว่านักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีลักษณะพฤติกรรมเพื่อพัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พบว่า นักศึกษามีลักษณะพฤติกรรมที่ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นด้วยความเต็มใจ อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ยกย่อง ให้เกียรติผู้อื่นและให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น การดูแลรักษาสาธารณะประโยชน์ การอาสาเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน องค์กร หรือสังคม การเสียสละช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดูแลสาธารณะประโยชน์ด้วยความเต็มใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมยังเป็นที่น่าไม่พอใจนัก จำเป็นจะต้องได้รับการเสริมสร้างให้ดียิ่งขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนเป็นระบบหรือกระบวนการ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือที่พึงปรารถนาอันจะส่งผลต่อความพึงพอใจมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

2. แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเสริมสร้างจิตสาธารณะ โดยมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์เป็นผู้แนะนำหรือช่วยเหลือ 2) การนิเทศติดตาม เป็นการปฏิบัติงานระหว่างผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อตรวจสอบ ติดตาม แนะนำ หรือช่วยเหลือ เพื่อการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และ 3) การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ เป็นการปฏิบัติงานระหว่างผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือช่วยเหลืออย่าง

ไกล่เกลี่ยและต่อเนือง เพื่อให้การเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ดังกล่าวมีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

3. ผลการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พบว่า นักศึกษามี
พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสำนึกที่ดีในการรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ มีจิตอาสาหรือเสียสละเพื่อประโยชน์ของ
ส่วนรวม โดยยึดมั่นในด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย มีส่วนร่วม
ด้วยความกระตือรือร้นในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน องค์กร หรือสังคม ด้วยความเต็ม
ใจโดยไม่หวังผลตอบแทน พัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น มีความขยัน ความรับผิดชอบ ความ
มานะอดทน เป็นต้น ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นด้วยความเต็มใจ อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ยกย่อง ให้เกียรติ
ผู้อื่นและให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น ดูแลรักษาสารณะประโยชน์ อาสาเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน
องค์กร หรือสังคม เสียสละช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดูแลสาธารณะประโยชน์ด้วยความเต็มใจ และปฏิบัติ
ตามกฎระเบียบของสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักศึกษามีลักษณะพฤติกรรมที่ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นด้วยความเต็มใจ อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ยกย่อง ให้เกียรติผู้อื่นและให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น การดูแลรักษาสารณะประโยชน์ การอาสาเข้าร่วมกิจกรรม
สาธารณะประโยชน์ของชุมชน องค์กร หรือสังคม การเสียสละช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดูแลสาธารณะ
ประโยชน์ด้วยความเต็มใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมยังเป็นที่น่าพอใจมาก จำเป็นจะต้องได้รับการเสริมสร้างให้
ดียิ่งขึ้นอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบหรือกระบวนการ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือที่พึงปรารถนาอันจะส่งผลต่อความ
พึงพอใจมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยุคปัจจุบันที่ทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้าน
เทคโนโลยีและวัฒนธรรมต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามามีอิทธิพลต่ออารยธรรมชีวิตประจำวันของคนไทย และอาจจะเป็นด้วย
เพราะเราไม่ได้มีการเตรียมบุคลากรของชาติให้มีความพร้อมรับมือกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น จึงทำให้เด็กและเยาวชนไม่น้อยขาด
วิจรรณญาณในการเลือกบริโภคกับสิ่งที่มาด้วยความเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดความคลั่งไคล้ในวัตถุนิยมและวัฒนธรรมอัน
ไม่ใช่รากเหง้าที่แท้จริงของคนไทยไปส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งก็มุ่งอยู่กับด้านเศรษฐกิจเพื่อหวังสร้างความร่ำรวยให้เกิด
ขึ้นกับตนเองโดยไม่ได้คำนึงถึงว่าจะกระทบหรือทำให้ใครเดือดร้อนบ้าง เมื่อมีต้นแบบที่ไม่ดีเป็นแบบอย่าง เด็กและเยาวชน
จึงมีต้นแบบอย่างที่ไม่ดี ๆ สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นต่อทั้งตนเองและสังคมตามมาอย่างมาก โดยเฉพาะความสำนึกใน
จิตสาธารณะที่เคยมีมาในอดีต จึงน่าจะถึงเวลาแล้วที่ทุกฝ่ายต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว เพื่อให้
ประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนอันเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติในอนาคตได้กลับมาใส่ใจจิตใจของความเป็นผู้ให้ที่
เกิดขึ้นเป็นจิตสำนึกภายใน สอดคล้องกับ พระไพศาล วิสาโล (2551, หน้า 7) ที่ได้กล่าวว่า ในสภาพสังคมปัจจุบันบุคคล
ต้องการความช่วยเหลือมีอยู่มาก องค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะอันเป็นแรงกระตุ้นในการทำงานที่จำเป็นต้องมี
และสร้างให้เกิดขึ้นคือศรัทธา ศรัทธาคือการมีความเชื่อ ความมั่นใจ เห็นคุณค่า เห็นประโยชน์ของงานนั้น ศรัทธาเป็นสิ่งที่
สำคัญ เป็นหลักที่อยู่ใต้น้ำ เป็นสิ่งที่ทำให้การทำงานเกิดความหมายที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง ดังนั้นงานไม่ใช่
เป็นเพียงภาพที่ปรากฏมองเห็นกันภายนอกเท่านั้นแต่จะต้องมีหลักในทางจิตใจเป็นฐานอยู่ด้วยก็คือศรัทธา ถ้าจะทำงานให้
มีความสุขก็ต้องมีศรัทธาในงานด้วย บุคคลที่เคยมีประสบการณ์เรียนรู้การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยตนเองจะรู้สึกถึงความอึดใจ
มีความสุขที่ได้จากการให้ และมีพลังมากขึ้นที่จะสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้อีกมากมาย การปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความ
รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมเป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากภายใน

2. แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตาม และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งสามแนวทางเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้แนะนำหรือช่วยเหลือ มีการปฏิบัติงานระหว่างผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อตรวจสอบ ติดตาม แนะนำ หรือช่วยเหลือ มีการปฏิบัติงานระหว่างผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทำให้ให้การเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครดังกล่าวมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย เพื่อสังคมที่น่าอยู่ต่อไปและก่อให้เกิดความเข้มแข็งของสังคม ส่งผลให้การเมือง เศรษฐกิจ และศีลธรรมในสังคมนั้นดีขึ้น สอดคล้องกับ วิทยา บุตรดาวงษ์ (2557, หน้า 67) ที่ได้กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นวิธีการที่มีระบบเพื่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ส่วนการนิเทศติดตามเป็นการกระบวนการดำเนินงานระหว่างผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการตรวจสอบ ติดตาม แนะนำ และช่วยเหลือในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติการ ตลอดจนการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาความต้องการจำเป็น สอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา (2553, หน้า 1) ที่ได้อธิบายไว้ว่า การนิเทศแบบให้คำชี้แนะเป็นกระบวนการนิเทศลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญในการช่วยเหลือให้การจัดการเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือผู้นิเทศรวมทั้งเครือข่ายการนิเทศที่เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ การดำเนินการเพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานให้ผู้บริหารและบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ตลอดจนสามารถเสริมสร้างการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง การนำการนิเทศแบบให้คำชี้แนะมาใช้ในการนิเทศจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลมากขึ้นได้

3. นักศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสำนึกที่ดีในการรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ มีจิตอาสาหรือเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โดยยึดมั่นในด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย มีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้นในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน องค์การหรือสังคม ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน พัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น มีความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นด้วยความเต็มใจ อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ยกย่อง ให้เกียรติผู้อื่นและให้ความเคารพสิทธิผู้อื่น ดูแลรักษาสาธารณะประโยชน์ อาสาเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน องค์การ หรือสังคม เสียสละช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดูแลสาธารณะประโยชน์ด้วยความเต็มใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมหรือพัฒนาให้เด็กมีจิตสำนึกสาธารณะด้วยแนวทางหรือวิธีการต่าง ๆ จะทำให้เกิดความคิดที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม มีการใช้สมบัติของส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่า ใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่เกิดปัญหาการเอาใจเอาเปรียบผู้อื่นปัญหาการทำลายสาธารณะสมบัติต่าง ๆ จะลดลงและการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมก็จะนำมาสู่สังคมที่พัฒนาและมีความสุขร่วมกัน จิตสาธารณะเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการปลูกจิตสำนึก ให้คนรู้จักเสียสละร่วมแรงร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต และช่วยแก้ปัญหา และสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมโดยส่วนรวม ทั้งนี้เพราะจิตสาธารณะเป็นคุณธรรมประการสำคัญที่จะส่งเสริมทางด้านเจตคติ ทำให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว มีความเป็นพลเมืองและเห็นความเท่าเทียมกันของมนุษย์ เป็นแรงผลักดันในภาคพลเมือง ทำให้สังคมมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางตามความต้องการของพลเมือง ทำให้ประเทศขับเคลื่อนด้วยอำนาจประชาชนซึ่งเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตย

สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 7) ที่ได้นำเสนอว่า ถ้าเด็กได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกให้เป็นที่ไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อเติบโตขึ้นจะทำให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสเศรษฐกิจและวัฒนธรรมต่างชาติ อันส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุขกายสบายใจตลอดจนเป็นประชาชนที่ดีที่เหมาะสมของครอบครัว สังคม และประเทศชาติสืบเนื่องต่อไป การที่คนมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมมากย่อมต้องมีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยกันและกัน ถ้าหากคนในสังคมนั้นขาดจิตสำนึกจะมีผลกระทบต่อตัวบุคคลครอบครัว ชุมชน ประเทศ และในท้ายที่สุดคือระดับโลกผลกระทบต่อบุคคลทำให้เกิดปัญหาคือสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง สร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่นผลกระทบต่อระดับครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาคือความสามัคคีในครอบครัวลดน้อยลง ทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว ผลกระทบระดับองค์กรทำให้เกิดปัญหาคือการแข่งขันภายในองค์กร องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพของงานลดลง ในระดับชุมชนทำให้เกิดปัญหาคือชุมชนอ่อนแอ ขาดการพัฒนา ขาดศรัทธารวมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหาเพราะคนในชุมชนมองปัญหาของตัวเองเป็นเรื่องใหญ่ ในระดับชาติถ้าบุคคลในชาติขาดจิตสำนึกจะทำให้เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศและแก้ปัญหาไม่ได้ เกิดการเบียดเบียนทำลายทรัพย์สินและสมบัติที่เป็นของส่วนรวม ประเทศชาติอยู่ในสภาพล้าหลังเนื่องจากขาดพลังของคนในสังคม เมื่อผู้นำประเทศนำมาตราการใดออกมาใช้ก็จะไม่ได้ผลเพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่าจิตสำนึกที่ดีในการรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ มีจิตอาสาหรือเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โดยยึดมั่นในด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ควรมีการเสริมสร้างให้นักศึกษาทุกคนมีจิตสำนึกตามอัตลักษณ์การเป็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครคือ “บัณฑิตเป็นคนดี มีจิตสำนึก และทักษะวิชาชีพ” เพื่อปลูกจิตสำนึกที่ดีในการมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้นในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน องค์กร หรือสังคม ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน พัฒนาตนเองให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น มีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นด้วยความเต็มใจ อาสาในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ยกย่อง ให้เกียรติผู้อื่น และให้ความเคารพสิทธิผู้อื่นดูแลรักษาสาธารณประโยชน์ อาสาเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน องค์กร หรือสังคม เสียสละช่วยเหลือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดูแลสาธารณะประโยชน์ด้วยความเต็มใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยพบว่าการเสริมสร้างจิตสำนึกของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการวิจัย จึงควรนำผลการเสริมสร้างจิตสำนึกดังกล่าวนี้ไปขยายผลทดลอง หรือพัฒนาต่อในสาขาวิชา คณะ หรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และควรนำแนวคิดนี้ไปใช้เพื่อการเสริมสร้างหรือพัฒนา มหาวิทยาลัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษณ์ พวงพันธ์. (2552). *การพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียน โรงเรียนบ้านตาอุดตาดปลาอุด อําเภอยุชฌง จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระไพศาล วิสาโล. (2550). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการจัดการความดี ศึกษากรณีมูลนิธิพุทธฉือจี้*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน.
- วิทยา บุตรดาวงษ์. (2557). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการวงโยธวาทิต โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). *กระบวนการทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ*. กรุงเทพฯ : แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร